

KOSOVA'DA TÜRK TOPLUMUNUN SORUNLARI*

Ertan SİMİTÇİ

Türkiye Mezunları Derneği TÜMED– Yönetim Kurulu Üyesi

e-mail: ertansimitci@hotmail.com

GİRİŞ

Türkiye Mezunları Derneği (TÜMED), Ocak 2007 yılında Kosova'nın ikinci büyük şehri Prizren'de, Türkiye'nin çeşitli Üniversitelerinden mezun olmuş kişilerin bir araya gelerek, ortak hedef doğrultusunda hareket etmek amacıyla kurulmuştur.

TÜMED bu güne kadar, toplumun ve özellikle de genç kesimin eğitim, sosyal, kültürel, sportif, mesleki ve bilimsel yaşantılarına katkı sağlamak; Mezunlar arasında iletişim ve dayanışmayı arttırmak; Mezunlara iş olanakları sağlamak ve bu amaçla çalışmalar yapmak gibi görevleri üstlenmiştir. Güçlü kadrosu ile, mezunlarımızın bilgi ve birikimlerini ülkenin eğitim, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi açıdan gelişmesine ve kalkınmasına katkıda bulunacak şekilde yönlendirmek ve bu konuda tüm inisiyatifleri başlatmak, kendisine vizyon olarak belirlemiştir. Dernek olarak, Kosova'nın bağımsızlığından bu güne kadar, Türk Toplumunun yaşadığı, karşılaştığı sorunları tespit etme, bunları topluma dile getirmeyi ve bu sorunlara nasıl müdahale edilmesi gerektiği yollarını incelemektedir.

I. Anayasa ve ilgili yasaların Türk toplumunu ilgilendiren hükümlerin, kurumlar tarafından uygulanmaması:

Kosova Meclisi tarafından azınlıkta olan topluluklara yönelik birçok yasalar, hükümler kabul edilmiş, yürürlüğe girmiştir. Ancak ne var ki, bu yasaların uygulanması konusunda, ister merkezi yönetimler, ister yerel yönetimler ağır hareket etmekte, toplulukları ve özellikle de Türkleri ilgilendiren yasalar ihlal edilmektedir. Örnek olarak, Dillerin Kullanımı ile ilgili Yasa, Yayın ve Basın Özgürlüğünü düzenleyen Anayasanın 59. maddenin 10. Fıkrası ve ilgili yasa, Kamu Kurumlarında eşit çalışma hakkını düzenleyen Anayasanın 61. Maddesi örnek gösterilebilir. Bu anayasal haklarımızın uygulanmaması, beraberinde birçok sorunu da getirmektedir. Başta kamuda temsil eşitsizliği, ifade özgürlüğü, çalışma (memuriyet) hakkı gibi sorunları teşkil etmektedir.

II. Türkçe Eğitiminin güçlenmesi yönünde, siyasetin kararlı olmaması

* Bu makale, 11-13 Mayıs 2014 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen 'Türk Dünyası Sivil Toplum Zirvesi' nde bildiri olarak sunulmuştur

Savaş sonrası, toplum olarak eğitim alanında ve eğitimin alt yapısı konusunda ciddi sıkıntılar yaşadık. Zamanla yapılan reformlarla bazı gelişmeler yaşanmış olsa da, bunun diğer topluluklar (azınlıklar) için söylenmesi mümkün değildir. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmadığı sürece, Türkçe eğitimin ve Türk toplumunun sıkıntıları devam edecektir. Eğitim-öğretim yöntemlerinin farklılıklarına ve teknolojik gelişmeler, öğretmenlerin ayak uyduramaması en önemli sorunlardan biridir. Liselerde bu konuda iyimser olduğumuz söylenebilir.

Türkçe eğitimde diğer bir sorun, üniversite adaylarının tercihleridir. Öğrencilerin %80'i Türkiye'de burslu olarak eğitime devam etmeyi tercih etmeyi seçiyorlar. Ancak bu sayısının %30'u bu imkândan yararlanabilmekte; diğer kısım ise ya kendi imkânları ile Türkiye'de paralı olarak okumayı, yada Prizren'de yüksek eğitime devam etmeyi tercih etmektedir. Ancak Prizren'de (ana-okul öğretmenliği, sınıf öğretmenliği ve fizik-kimya) bölümlerinin olması, öğrencileri kararsız kılıyor.

III. Türkçenin resmi dil olduğu Belediyelerde, belediyeler tarafından saygı duyulmaması...

2006 yılında "Dillerin Kullanımı" ile ilgili yasanın ve akabinde 2008 yılında Kosova Cumhuriyeti Anayasasının kabulü ile, Türkçe, Prizren ve Mamuşa'da Resmi Dil statüsü, yani 'anayasal hak' olarak garanti altına alınırken, Türklerin yaşadığı diğer belediyelerde de Türkçe, kullanılan diller arasına girdi.

Ancak 01.01.2013 tarihinden bu güne kadar, Prizren ve Mamuşa Belediyelerinde (Avrupa'da tek Türk Belediyesi olma özelliğine sahip) Türkçe **evraklara** ulaşamıyor. Anayasal hakkımız olan 'vatandaşlık hizmetlerinden', Türkçe belge, kimlik ve iletişim hizmetlerinden mahrum edilmekteyiz. Her ne kadar toplumu temsil eden kişi ve kurumlar tarafından tepkiler olsa da, bu konu hakkında halen hiçbir olumlu gelişme olmaması, gündemde kalmaması düşündürücüdür.

IV. Türk Toplumunu temsil eden sivil toplum kuruluşlarının, toplumu doğrudan ilgilendiren konularda fazla söz sahibi olamamaları...

Kosova'da savaş öncesi Türk toplumunu temsil eden sivil toplum kuruluşlarının sayısı 20'lere yakındı. Bunların çoğu kültürel derneklerdi. Ancak bugün bu 80 civarındadır. Sivil toplumu ilgilendiren her alanda bir STK bulunmaktadır. Ancak Türk Toplumunu yakından ilgilendiren mevzuların ve gelişmelerin değerlendirilmesi, toplumun sorunlarına yönelik hangi müdahalelerin yapılması gerektiği, toplumun ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli ortamın oluşturulması konusunda derneklerimiz pasif kalmaktadır. Bunun sebebi de, maddi imkânsızlıkların, örgütlenme, kadro eksikliği, kişi ve kurumlara bağlı olmaları, proje hazırlama ve uygulama konusundaki eğitim yetersizliği gibi birçok sebebi sıralayabiliriz.

V. Türk Toplumunu temsil eden siyasi partilerin, yeni stratejiler uygulamamaları ve toplumunu doğrudan ilgilendiren konularda etkisiz kalmaları.

Türk toplumunu temsil eden siyasi partilerin, yaptıkları siyasi çalışmalarda toplumun geleceği ve kalkınması için herhangi bir olumlu hareketlilik yaşanmamaktadır. Toplumumuzu yakından ilgilendiren eğitim, sağlık, istihdam, medya, sosyal ve kültürel gibi konularda etkisiz kalınmakta, toplumun talepleri giderilememektedir. Siyasilerin, toplumu yakından ilgilendiren bu konularda sorumluluk üstlenilmesi kaçınılmazdır.

SONUÇ

Anayasa ve yasa hükümlerinin uygulanması konusunda, Türk STK'ları, siyasi partiler ve diğer kurumlar, hükümet ve ilgili kurumlara baskı yapmaları, bu konuları gündeme taşımaları ve kararlı olmaları gerekmektedir. Türkçe eğitimin gelişmesi ve kalkınması konusunda, ciddi adımların atılması, öğretmenlerin sorumluluk bilinci ile hareket etmesi, gelişen öğretim metotlarının uygulanması gibi birçok yeniliklere erişmeleri gerekmektedir.

Türkçe eğitiminde üniversite adaylarına yönelik, son zamanlarda olumlu gelişen tek şey, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinin Kosova'da açılması ve şu ana kadar 280 öğrencinin kayıtlı olması ve bu sayının da her geçen gün arttığını söyleyebiliriz.

Türk derneklerin, toplumun çıkarlarını düşünerekten, kurumsallaşma yolunda ciddi adımlar atarak alt yapılarını güçlendirmeleri gerekmektedir. Kültürlü ve nitelikli genç neslin yetişmesi için, uygun ortamlar sağlanmalıdır. Daha kaliteli kadrolarla, nitelikli kişilerle, yeni fikir ve düşüncelere sahip aydınlarla ve en önemlisi inovatif programlarla, vatandaşların karşısına çıkmaları gerekmektedir.